

สถานีเกษตรหลวงอ่างขาง

สถานีเกษตรหลวงอ่างขางเป็นสถานีวิจัยแห่งแรกของโครงการหลวง เริ่มดำเนินงานเมื่อ พ.ศ. 2512 ที่ตำบลแม่งอน อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์จำนวน 1,500 บาท ซื้อที่ดินในบริเวณดอยอ่างขางเป็นสถานีวิจัย ศึกษาทดลองพืชเขตหนาวชนิดต่าง ๆ เพื่อเป็นตัวอย่างแก่เกษตรกรชาวเขาในการนำพืชเหล่านี้มาเพาะปลูกเป็นอาชีพแทนการปลูกฝิ่น

ลักษณะภูมิประเทศ โดยทั่วไปเป็นแอ่งรูปรางคล้ายกระทะ ประกอบด้วยเขาหินปูนและเขาหินดินดาน มีความลาดชัน ยอดเขาที่สูงที่สุดของเทือกเขาอ่างขางสูงประมาณ 1,920 เมตร พื้นที่ราบบริเวณที่ตั้งของสถานีสูง 1,400 เมตร สภาพอากาศหนาวเย็นตลอดทั้งปี ครอบคลุมพื้นที่กว่า 20,213 ไร่

อุณหภูมิเฉลี่ย 17.7 องศาเซลเซียส

ประชากร ชาวไทยภูเขาเผ่าลาหู่ (มุเซอตา) จีนยูนาน ไทยใหญ่ และดารารั้ง จำนวน 9 หมู่บ้าน จำนวนกว่า 6,551 คน

การดำเนินงาน

สถานีเกษตรหลวงอ่างขาง เป็นสถานีวิจัยรวบรวมคัดเลือกและปรับปรุงพันธุ์พืชเขตหนาวชนิดต่าง ๆ นอกจากนี้ยังมีงานผลิตและพัฒนาคุณภาพผลผลิตจากแปลงสาธิตการเพาะปลูกพืชชนิดต่าง ๆ ภายในสถานีฯ การพัฒนาและส่งเสริมอาชีพแก่เกษตรกรชาวไทยภูเขา ในการเพาะปลูกพืชภายใต้ระบบมาตรฐานอาหารปลอดภัยต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ได้แก่ มาตรฐานระบบการเพาะปลูกที่ดี (GAP) รวมทั้งมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ (Organic Thailand) จากกรมวิชาการเกษตร จากสำนักงานมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ (มกท.) สร้างรายได้ที่มั่นคงและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นแก่เกษตรกร นอกจากนี้ยังส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการปลูกป่าชาวบ้านตามแนวพระราชดำริป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง การปลูกหญ้าแฝกเพื่อลดการพังทลายของดิน และพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเข้มแข็งของคนและชุมชน การพัฒนาสุขอนามัยและสิ่งแวดล้อมให้แก่ชุมชนชาวเขา การอนุรักษ์และฟื้นฟูหัตถกรรมชนเผ่า รวมไปถึงการรวมกลุ่มจัดตั้งสหกรณ์การเกษตรและกิจกรรมกลุ่มออมทรัพย์ตลอดจนเป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรที่สูงแก่นักเรียน นักศึกษา เกษตรกร และผู้สนใจทั่วไป

ผลผลิตหลัก พืช พลับ บัวย กวีพุด อาโวคาโด สตรอว์เบอร์รี่ กาแฟอาราบิก้า ชาจีน ผักอินทรีย์ กุหลาบ คาลาลาลิลลี่ ไม้กระถาง เห็ดพอร์โทเบลโล

จุดเรียนรู้ของสถานีเกษตรหลวงอ่างขาง

จุดเรียนรู้ภายในสถานี

- แปลงสาธิตการปลูกพืชเขตหนาว ได้แก่
  - โรงเรือนรวบรวมพันธุ์ผักเมืองหนาว
  - แปลงวิจัยไม้ผล (สาลี่, สตรอว์เบอร์รี, กีวีฟรุต, พลับ ฯลฯ)
  - แปลงสาธิตไม้ดอก (เรือนไม้ดอก, สวน ๘๐, สวนหอม, แปลงสาธิตไม้ดอกกลางแจ้ง, สวนกุหลาบอังกฤษ, เรือนวิจัยกุหลาบตัดดอก)
  - สวนบอนไซ
  - งานอารักขาพืช
  - งานผลิตปุ๋ยหมักและผลิตเห็ดพอร์โทเบลโล
  - งานพืชไร่
  - งานป่าไม้ และ ศูนย์สาธิตการใช้ไม้
  - งานขยายพันธุ์พืช
- **เส้นทางศึกษารวมชาติ** เส้นทางเดินในแปลงปลูกป่าของสถานีฯ อ่างขางซึ่งเป็นไม้ที่นำเข้ามาจากประเทศไต้หวัน ระยะทางโดยเฉลี่ย 45 นาที – 1.30 ชม.
- **ดูนก** ดอยอ่างขางเป็นสถานที่ที่มีนกหลายสายพันธุ์ โดยเฉพาะฤดูหนาวมีนกอพยพจากที่อื่น ๆ มายังบริเวณสถานีฯ อ่างขางรวมถึงพื้นที่บริเวณ

จุดเรียนรู้ชุมชน

แปลงส่งเสริมพืชเขตหนาวชนิดต่าง ๆ ของเกษตรกร เช่น แปลงผักอินทรีย์ และ GAP, แปลงสตรอว์เบอร์รี, แปลงชา, โรงเรือนส่งเสริมกุหลาบตัดดอก, แปลงไม้ผลยืนต้น เช่น อาโวคาโด, พืช, กาแฟ

การเดินทาง

เส้นทางที่ 1 สามารถเดินทางได้ด้วยรถยนต์ส่วนตัว จากตัวเมืองจังหวัดเชียงใหม่ ใช้เส้นทางเชียงใหม่-ฝาง (ทางหลวงหมายเลข 107) เดินทางจนถึงอำเภอเชียงดาวบริเวณหลักกิโลเมตรที่ 79 จะพบทางแยก (เส้นทางหมายเลข 1ในแผนที่) ถ้าเลี้ยวซ้ายตามป้ายบอกจะผ่าน ต.เมืองงาย บ้านอรุณทัย บ้านหลวง เส้นทางจะค่อนข้างแคบแต่จะไม่ค่อยลาดชันเท่าใดนัก และเนื่องจากถนนเกือบตลอดทั้งสายจะไม่มีสัญญาณโทรศัพท์ ดังนั้นช่วงเวลาที่สัญจรโดยถนน สายนี้ควรจะเป็นช่วงเช้าหรือกลางวันน่าจะดีกว่าช่วงบ่ายไปแล้ว เพราะถ้าเกิดรถเสียหรือมีปัญหาขึ้นมาจะติดต่อขอความช่วยเหลือค่อนข้างลำบาก

เส้นทางที่ 2 หากยังไม่เลี้ยวซ้ายที่ทางแยกหมายเลข 1 ก็ขับรถตามถนนเรื่อยมาจนถึงหลักกิโลเมตรที่ 137 จะ ถึงเส้นทางหมายเลข 2 ตามที่แสดงในแผนที่ ซึ่งเส้นทางนี้จะเป็นสายหลักที่ใช้กันเป็นประจำ เมื่อมาถึงปากทางขึ้นดอยอ่างขางจะมีป้ายบอกด้านซ้ายมือ ให้เลี้ยวซ้ายแล้วขับรถตามถนนขึ้นมา ทางเส้นนี้จะค่อนข้างลาดชันมาก จึงมีบริการเช่าเหมารถควีสองแถวหน้าปากทางให้ขึ้นมาส่งได้ แต่หากตัดสินใจจะนำรถขึ้นมาเองก็ควรขับด้วยความระมัดระวังเป็นพิเศษ

เดินทางโดยรถโดยสารประจำทาง กรณีที่เดินทางโดยรถโดยสารประจำทาง ให้ขึ้นรถสาย เชียงใหม่-ฝางที่ คิวรถข้างเผือกในตัวเมืองเชียงใหม่ มีทั้งรถตู้ และรถบัสคันใหญ่ และมาลงที่หน้าวัดหาญสำราญ (ตรงหลักกิโลเมตรที่ 137) มีบริการ รับ-ส่ง คิวรถสองแถว ซึ่งสามารถเหมารถต่อเพื่อขึ้นมาถึงดอยอ่างขางได้ติดต่อรถคิวปากทางขึ้นดอยอ่างขาง : 053-884848 / 086-1947484 คุณส้ม

สถานีเกษตรหลวงอ่างขาง
หมู่ 5 ตำบลแม่งอน อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ 50320
โทร. 053-969476-8 แฟกซ์. 053-969475
อีเมล : reportangkhang@gmail.com